

NỖI LÒNG

(Cảm hoài)

ĐẶNG DUNG

KẾT QUẢ CẦN ĐẠT

- *Hiểu tâm trạng bi tráng của người anh hùng được thể hiện trong bài thơ.*
- *Cảm nhận được những hình ảnh kì vĩ có sức diễn tả mạnh mẽ tình cảm, khát vọng của tác giả.*

TIỂU DẪN

Đặng Dung (? - 1414), người huyện Thiên Lộc (nay là huyện Can Lộc), tỉnh Hà Tĩnh, con tướng quân Đặng Tất. Dưới triều nhà Hồ, ông giúp cha cai quản đất Thuận Hoá⁽¹⁾. Sau khi quân Minh xâm lược nước ta, nhà Hồ sụp đổ, ông cùng cha tham gia cuộc khởi nghĩa của Trần Ngỗi. Nhưng Trần Ngỗi nghe lời gièm pha, giết Đặng Tất và Nguyễn Cảnh Chân. Ông đã bỏ Trần Ngỗi, cùng Nguyễn Cảnh Dị, con trai của Nguyễn Cảnh Chân tôn Trần Quý Khoáng làm minh chủ. Ông từng giao chiến với quân Minh lớn nhỏ hơn trăm trận chưa từng nhụt khí. Năm 1414, Đặng Dung bị giặc Minh bắt đưa sang Trung Quốc. Dọc đường ông nhảy xuống sông tự tử. Sáng tác của ông chỉ còn lại bài thơ *Nỗi lòng* nổi tiếng này. Lí Tử Tấn (thời Lê) đánh giá bài thơ này là "phi hào kiệt chi sĩ bất năng" (không phải là kẻ hào kiệt thì không làm nổi).

*

* *

Phiên âm :

Thế sự du du nại lão hà ?
Vô cùng thiên địa nhập hàm ca.
Thời lai đồ điếu thành công dị,
Vận khứ anh hùng ẩm hận đa.
Trí chủ hữu hoài phù địa trục,
Tẩy binh vô lộ vãn thiên hà.
Quốc thù vị báo đầu tiên bạch,
Kỉ độ long tuyền đá nguyệt ma.

(1) *Thuận Hoá* : tên gọi cũ vùng địa giới hành chính bao gồm Quảng Bình, Quảng Trị, Thừa Thiên – Huế, Đà Nẵng ngày nay.

HƯỚNG DẪN HỌC BÀI

1. Hai câu đầu bài thơ đã nêu lên tình huống bi kịch của nhà thơ như thế nào ? Dựa vào phần *Tiểu dẫn* để phân tích tình huống ấy.
2. Trong hai câu 3 – 4 tác giả đem đối lập "bạc anh hùng" và "người làm nghề hàng thịt, kẻ câu cá" nhằm nói ý gì ? Điều ấy cho biết tâm trạng nhà thơ như thế nào ?
3. Tâm trạng bi tráng của nhà thơ được thể hiện như thế nào qua hai câu 5 – 6 ? Hãy giải thích ý nghĩa biểu tượng đặc biệt của hai câu thơ đó.
4. Phân tích vẻ đẹp tráng lệ của hai câu kết.

BÀI TẬP NÂNG CAO

Đối chiếu bản dịch thơ với bản dịch nghĩa.